

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ АСОРТИМЕНТУ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ВАГІНАЛЬНОГО ЗАСТОСУВАННЯ НА ФАРМАЦЕВТИЧНИХ РИНКАХ УКРАЇНИ ТА РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ

© О. М. Глущенко, Ж. М. Полова, Р. М. Хоменко

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця, Київ
chelentechnos@gmail.com

Мета роботи. Провести порівняльне дослідження асортименту лікарських засобів для вагінального застосування на фармацевтичних ринках України та Російської Федерації.

Матеріали і методи. Об'єктами дослідження були Державні реєстри лікарських засобів України та Російської Федерації, інструкції для медичного застосування препаратів. У процесі досліджень використовували наступні методи аналізу: економіко-статистичні, кореляційні, метод організаційно-функціонального моделювання.

Результати й обговорення. Проведено аналіз лікарських засобів для вагінального застосування, що зареєстровані на ринках України та Російської Федерації, встановлено: вітчизняний ринок на 75 % складається з ЛЗ іноземного та 25 % вітчизняного виробництва. Частка іноземних препаратів на ринку РФ становить 53 %, а вітчизняних – 47 %. Згідно з класифікаційною системою АТС, зареєстровані лікарські засоби для вагінального застосування на ринку України представлені двома, а РФ – шістьма фармакотерапевтичними групами. Представлена номенклатура лікарських засобів для вагінального застосування недостатня для задоволення потреб населення України, тому розробка нових конкурентоздатних (за ефективністю, безпечністю і ціною) ліків є актуальною і сучасною.

Висновки. Проведено порівняльне дослідження асортименту лікарських засобів для вагінального застосування на фармацевтичних ринках України та Російської Федерації.

Ключові слова: фармацевтичний ринок; асортимент; державна реєстрація; вагінальні лікарські засоби.

Вступ. Інфекційно-запальні захворювання жіночих статевих органів займають особливе місце в структурі загальної захворюваності. Їх значимість зумовлена тим, що ці хвороби уражають органи і тканини репродуктивної системи, і, отже, мають безпосередній вплив на відтворення і продовження роду на землі. Серед патологій, які найчастіше діагностують лікарі-гінекологи, переважають запальні захворювання піхви та вульви (62 %), шийки матки (51 %), інфекції, що передаються переважно статевим шляхом (36 %), запальні захворювання матки (30 %), мікози (28 %) [1, 2]. Під час вагітності та лактації, при наявності екстрагенітальної патології клінічні лікарі надають перевагу лікарським препаратам місцевої дії, при використанні яких відбувається мінімальна абсорбція та зменшується токсична дія на організм.

Для швидкого та успішного лікування гінекологічних інфекційно-запальних захворювань необхідне застосування лікарських засобів (ЛЗ) з протизапальною, антибактеріальною та протигрибковою активністю. Асортимент вагінальних препаратів різних фармакологічних груп постійно збільшується шляхом введення в медичну практику нових активних фармацевтичних інгредієнтів (АФІ), розробки ефективних лікарських форм, створення сучасної полімерної упаковки та аплікаторів для їх введення в по-

рожнини організму. Незважаючи на досягнутий прогрес у створенні антибактеріальних препаратів, кількість місцевих лікарських форм не можна назвати достатньою. Тому розробка нових лікарських препаратів для місцевого застосування залишається актуальним завданням науковців.

Матеріали і методи. Об'єктами дослідження були Державні реєстри лікарських засобів України та Російської Федерації, інструкції для медичного застосування препаратів. У процесі досліджень використовували наступні методи аналізу: економіко-статистичні, кореляційні, метод організаційно-функціонального моделювання.

Результати й обговорення. Станом на 1 листопада 2017 року за даними Державних реєстрів лікарських засобів в Україні зареєстровано 114, а в РФ – 135 лікарських засобів для вагінального застосування у вигляді різних лікарських форм [3, 4].

Розподіл лікарських засобів для вагінального застосування за видом лікарської форми наведено на рисунках 1, 2.

Зареєстровані лікарські препарати представлені у вигляді супозиторіїв, таблеток, капсул, кремів, гелів, розчинів, емульсій вагінальних, песаріїв та гранул для приготування вагінального розчину (рис. 1, 2). На фармацевтичних ринках лікарських засобів для вагі-

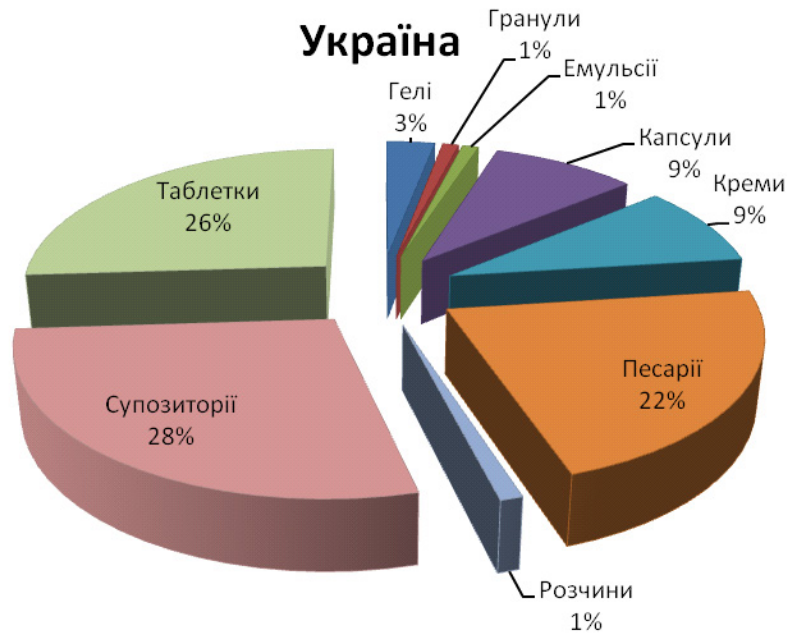

Рис. 1. Розподіл лікарських засобів для вагінального застосування за видом лікарської форми на фармацевтичному ринку України.

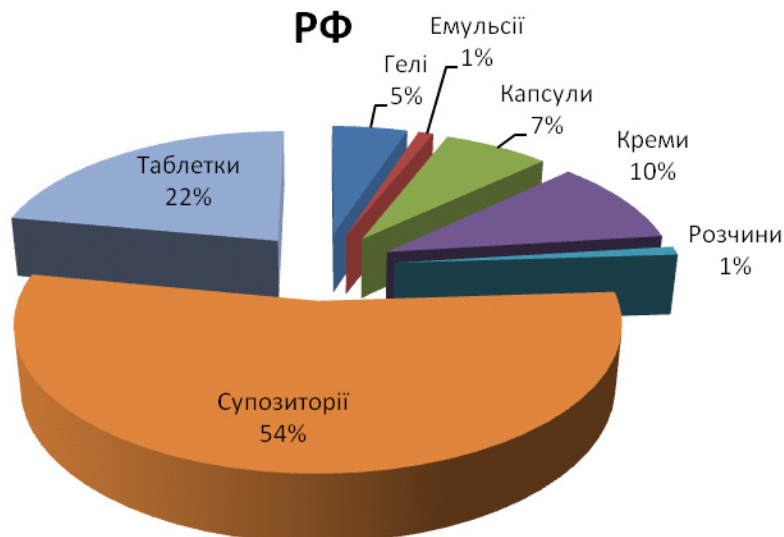

Рис. 2. Розподіл лікарських засобів для вагінального застосування за видом лікарської форми на фармацевтичному ринку Російської Федерації.

нального застосування в Україні та РФ домінують супозиторії і песарії (50 % і 54 %) та таблетки – (26 % і 22 %); менше кремів (9 % і 10 %), капсул (9 % і 10 %) та гелів (3 % і 5 %). Лікарські форми у вигляді розчинів, емульсій вагінальних та гранул для приготування вагінального розчину займають відповідно по 1 %.

Згідно з класифікаційною системою АТС, зареєстровані лікарські засоби для вагінального застосування на ринку України представлені двома, а РФ – шістьма фармакотерапевтичними групами. Український ринок характеризується відсутністю зареє-

строваних вагінальних ЛЗ, що належать до груп А – засоби, що впливають на травну систему і метаболізм, J – протимікробні засоби для системного застосування, L – антинеопластичні та імуномодулюючі засоби та V – різні засоби (табл.1). Тому для українського фармацевтичного ринку є актуальним і доцільним розширення асортименту ЛЗ для вагінального застосування за рахунок розробки нових препаратів різної терапевтичної дії [5].

Асортимент даних груп препаратів в Україні формують 28 вітчизняних та 86 зарубіжних підприємств-

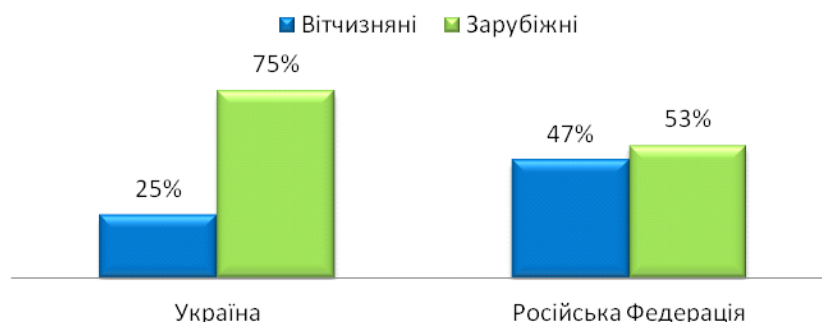
Таблиця 1. Розподіл лікарських засобів для вагінального застосування за АТС-класифікацією на фармацевтичних ринках України та РФ

Група	Кількість (%)	
	Україна	РФ
A – Засоби, що впливають на травну систему і метаболізм	0	7
A01 – Засоби для застосування в стоматології	-	3
A07 – Антидіарейні препарати; засоби, що застосовуються для лікування інфекційно-запальних захворювань кишечника	-	4
D – Дерматологічні засоби	5	3
D01 – Протигрибкові препарати для застосування в дерматології	4	3
D03 – Засоби для лікування ран та виразкових уражень	1	-
G – Засоби, що впливають на сечостатеву систему та статеві гормони	95	82
G01 – Протимікробні та антисептичні засоби, що застосовуються в гінекології	72	63
G02 – Інші гінекологічні засоби	13	12
G03 – Гормони статевих залоз і препарати, що застосовуються при патології статевої сфери	10	6
G04 – Засоби, що застосовуються в урології	-	1
J – Протимікробні засоби для системного застосування	0	3
J01 – Антибактеріальні засоби для системного застосування	-	1
J02 – Протигрибкові засоби для системного застосування	-	1
J05 – Протівірусні засоби для системного застосування	-	1
L – Антинеопластичні та імуномодулюючі засоби	0	4
L03 – Імуностимулятори	-	4
V – Різні засоби	0	1
V03 – Всі інші лікарські засоби	-	1

виробників. Серед вітчизняних виробників лідируючу позицію займають ПАТ «Монфарм» (29 %) та ТОВ «ФАРМЕКС ГРУП» (25 %). На ринку РФ асортимент вагінальних ліків формують 63 вітчизняні та 72 зарубіжні підприємства-виробники. Лідерами серед вітчизняних виробників є ВАТ «Нижфарм» (16 %) та ТОВ «Альтфарм» (8 %).

Аналіз асортименту лікарських засобів для вагінального застосування за країнами-виробниками (табл. 2) показав, що на фармацевтичному ринку України за-

реєстровані препарати з дев'ятнадцяти, а РФ – з сімнадцяти країн. Український ринок вагінальних лікарських засобів на 75 % представлений продукцією закордонного виробництва, серед яких лідерами є Індія – 13 %, Німеччина і Італія – по 11 % та Франція – 10 %. На фармацевтичному ринку Російської Федерації 47 % ліків виготовлені вітчизняними підприємствами, а серед іноземних фірм-виробників переважає продукція французьких (9 %), індійських, італійських (8 %) та бельгійських і німецьких компаній по 7 % відповідно.

Рис. 3. Порівняння асортименту ЛЗ для вагінального застосування на фармацевтичних ринках України та РФ за країнами-виробниками.

Таблиця 2. Аналіз асортименту лікарських засобів для вагінального застосування за країнами-виробниками

Країна-виробник	Ринок України, %	Ринок Російської Федерації, %
Бельгія	3	7
Великобританія	1	1
Данія	1	1
Ізраїль	1	-
Індія	13	8
Італія	11	8
Канада	1	-
Китай	-	1
Німеччина	11	7
Польща	6	2
Республіка Білорусь	-	1
Республіка Молдова	2	4
Республіка Словенія	1	-
Росія	5	48
Румунія	2	2
Сербія	-	1
США	2	2
Туреччина	3	3
Угорщина	4	2
Україна	25	1
Франція	11	9
Швейцарія	1	-

Висновки. На підставі аналізу лікарських засобів для вагінального застосування, що зареєстровані на ринках України та Російської Федерації, встановлено: вітчизняний ринок на 75 % складається з ЛЗ іноземного та 25 % вітчизняного виробництва. Частка іноземних препаратів на ринку РФ становить 53 %, а вітчизняних – 47 %. Згідно з класифікаційною системою АТС, зареєстровані лікарські засоби

для вагінального застосування на ринку України представлені двома, а РФ – шістьма фармакотерапевтичними групами. Представлена номенклатура лікарських засобів для вагінального застосування недостатня для задоволення потреб населення України, тому розробка нових конкурентоздатних (за ефективністю, безпечністю і ціною) ліків є актуальною і сучасною.

СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ АССОРТИМЕНТА ВАГИНАЛЬНЫХ ЛЕКАРСТВЕННЫХ СРЕДСТВ НА ФАРМАЦЕВТИЧЕСКОМ РЫНКЕ УКРАИНЫ И РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

А. Н. Глущенко, Ж. Н. Полова, Р. М. Хоменко

Национальный медицинский университет имени А. А. Богомольца, Киев
chelentechnos@gmail.com

Цель работы. Провести сравнительное исследование ассортимента лекарственных средств для вагинального применения на фармацевтических рынках Украины и Российской Федерации.

Материалы и методы. Объектами исследования были Государственные реестры лекарственных средств Украины и Российской Федерации, инструкции по применению препаратов. В процессе исследований использовались следующие методы анализа: экономико-статистические, корреляционные, метод организационно-функционального моделирования.

Результаты и обсуждение. Проведен анализ лекарственных средств для вагинального применения зарегистрированных на рынках Украины и Российской Федерации, установлено: отечественный рынок на 75 % состоит из ЛС зарубежного и 25 % отечественного производства. Доля иностранных препаратов на рынке РФ

составляет 53 %, а отечественных – 47 %. Согласно классификационной системой АТС, зарегистрированные лекарственные средства для вагинального применения на рынке Украины представлены двумя, а РФ – шестью фармакотерапевтическими группами. Представленная номенклатура лекарственных средств для вагинального применения недостаточна для удовлетворения потребностей населения Украины, поэтому разработка новых конкурентоспособных (по эффективности, безопасности и цене) лекарств является актуальной и современной.

Выводы. Проведено сравнительное исследование ассортимента лекарственных средств для вагинального применения на фармацевтических рынках Украины и Российской Федерации.

Ключевые слова: фармацевтический рынок; ассортимент; государственная регистрация; вагинальные лекарственные средства.

COMPARATIVE ANALYSIS OF ASSORTMENT OF VAGINAL MEDICINAL PRODUCTS ON THE PHARMACEUTICAL MARKETS OF UKRAINE AND THE RUSSIAN FEDERATION

O. M. Hlushchenko, Zh. M. Polova, R. M. Khomenko

*O. Bohomolets National Medical University, Kyiv
chelentechnos@gmail.com*

The aim of the work. Comparative study of the range of medicinal products for vaginal use in the pharmaceutical markets of Ukraine and the Russian Federation.

Materials and Methods. The objects of the study were the State Registers of Medicines of Ukraine and the Russian Federation, instructions for medical use of drugs. In the process of research, the following methods of analysis were used: economic and statistical, correlation, method of organizational-functional modeling.

Results and Discussion. The analysis of medicinal products for vaginal application registered in the markets of Ukraine and the Russian Federation was conducted, it was established that the Ukrainian market consists of 75 % of foreign medicines and 25 % of domestic production. The share of foreign drugs on the Russian market is 53 %, and domestic – 47 %. According to the ATC classification system, registered medicines for vaginal use in the Ukrainian market are represented by two, and the Russian Federation by six pharmacotherapeutic groups. The presented nomenclature of medicinal products for vaginal application is insufficient to meet the needs of the population of Ukraine, therefore the development of new competitive (in terms of efficiency, safety and price) drugs is relevant and modern.

Conclusions. A comparative study of the assortment of medicinal products for vaginal application in the pharmaceutical markets of Ukraine and the Russian Federation was carried out.

Key words: pharmaceutical market; assortment; state registration; vaginal drugs.

Список літератури

1. Кремса А. А. Современные ректальные и вагинальные лекарственные формы в гинекологической практике / А. А. Кремса, А. Э. Сподобаева // Молодой учёный. – 2016. – № 12 (116). – С. 511–516.
2. Dobaria N. Vaginal drug delivery systems: A review of current status / N. Dobaria, R. Mashru, N. H. Vadia // East and Central African Journal of Pharmaceutical Sciences. – 2007. – Vol. 10. – P. 3–13.
3. Державний реєстр лікарських засобів України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.drlz.kiev.ua/>
4. Государственный реестр лекарственных средств Российской Федерации [Электронный ресурс]. Режим доступа: <https://grls.rosminzdrav.ru/grls.aspx>
5. Довідник «Компендіум». [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://compendium.com.ua>

References

1. Kremisa AA, Spodobayeva AE. [Modern rectal and vaginal dosage forms in gynecological practice]. Molodoy uchonyy. 2016;12(116): 511-6. Russian.
2. Dobaria N, Mashru R, Vadia NH. (2007). Vaginal drug delivery systems: A review of current status. East and Central African Journal of Pharmaceutical Sciences. 2007;10: 3-13.
3. Derzhavnyi reiestr likarskykh zasobiv Ukrainy. [Electronic resource]. Available from: <http://www.drlz.com.ua/>
4. Gosudarstvennyy reyestr lekarstvennykh sredstv Rossiyskoy Federatsii [Electronic resource]. Available from: <https://grls.rosminzdrav.ru/grls.aspx>
5. Compendium. [Довідник «Компендіум»] [Electronic resource]. Available from: <http://compendium.com.ua/>

Отримано 13.09.2017